

Het paleisfort

Het kasteel biedt een opmerkelijk bouwkundig contrast en is zowel een fort als een Renaissance paleis.

Het fort heeft een ringmuur voor de verdediging van het voorplein waarboven de hoge ongenaakbare muren van het herenverblijf uittorenen; het geheel is van machicoulis* voorzien. Deze militaire kenmerken herinneren aan bewogen tijden.

Achter de muur wordt het kasteel in twee afzonderlijke delen gesplitst: het herenverblijf en het voorplein. Het prinselijk verblijf ligt rond het binnenplein, een privé plein. Het verblijf is ingericht om de privacy en het comfort van de gasten te garanderen, met wenteltrappen in de hoeken en verbindingsgalerijen op elke verdieping. In de gevels zijn brede vensters aangebracht om meer licht binnen te laten en de vertrekken aangenamer te maken.

Het beeldhouwde decor is kenmerkend voor de flamboyante g en getuigt van

Italiaanse invloeden: een decoratie zonder overdaad met wijn- en acanthusbladeren, dieren en groteske figuren. De plafonds hebben een rijk geschilderde versiering. Het kasteel getuigt van de pracht en praal die van een prins worden verwacht. De omgeving en de inrichting vormen een ideaal decor voor de uitbundige feesten die in het kasteel werden gehouden.

* Machicoulis
Gaten in de omlopen om brandende pek, stenen enz. op de vijand te gooien.

Koning René

René I le Bon (1409-1480)

René I, de jongste zoon van Lodewijk II van Anjou, erft na de dood van zijn broer in 1434 de titels van **titulaire koning van Napels en Sicilië, hertog van Anjou en graaf van Provence**. Door zijn twee huwelijken verkrijgt hij het hertogschap van Bar en dat van Lotharingen, gevolgd door het graafschap van Maine. Zijn strijd tegen Filips de Goede, hertog van Bourgondië, met als inzet het hertogschap van Lotharingen, kost hem zes jaar gevangenschap. In 1437 wordt hij tegen losgeld vrijgelaten. Hij verliest vervolgens zijn Napolitaanse koninkrijk aan Alfons V van Aragon. Na zijn militaire nederlagen trekt hij zich van 1454 tot het einde van zijn regering terug, eerst in Angers en dan in de Provence. Tijdens deze periode geeft hij zich aan de schone kunsten over en profiteert hij van het goede leven. In 1449 organiseert hij in Tarascon een groot riddertoernooi, de **Pas d'armes de la Bergère**, en in 1474 worden de **Feesten van de Tarasque*** gehouden. Als koning en mecenas leeft hij temidden van kunstenaars en geleerden. Zelf schrijft hij gedichten en een hoofse roman, **Cœur d'amour épris**. Om de pracht en praal van zijn hof te kunnen bekostigen, aarzelt hij niet nieuwe belastingen in te voeren of geheel overbodige functies te scheppen. Bij zijn dood, in 1480, laat hij het graafschap na aan Charles du Maine, een ziekelijke neef **zonder erfgenamen**, ten koste van zijn **kleinzoon René II van Lotharingen**. Dit komt de ambities van de Koning van Frankrijk, Lodewijk XI, ten goede: de Provence verliest de onafhankelijkheid en wordt in 1481 bij het Franse koninkrijk ingelijfd.

* Tarasque
Legendarische draak die in de Rhône zou leven.

Centre des monuments nationaux
Château de Tarascon
13150 Tarascon
tél. 04 90 91 01 93
fax 04 90 91 02 76

www.monum.fr

crédits photos A. Lonchamp © Centre des monuments nationaux, Paris. conception graphique LM communiquer. Impression DUGAS et Cie, Avril 2004

nederlands

Kasteel van Tarascon

Een wachtpost van het Keizerrijk

Tijdens de verdeling van het keizerrijk van Karel de Grote in 843 valt de Provence aan het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie toe. De Rhône wordt een **politieke grens** en Tarascon een strategisch belangrijke plaats. Deze rotsachtige plaats langs de rivier vormt een natuurlijke verdedigingspost die het mogelijk maakt de vlakte, rivier en oversteekplaats te bewaken, en gedurende 600 jaar volgen houten en dan stenen versterkingen elkaar op. Vanaf 1400 laat

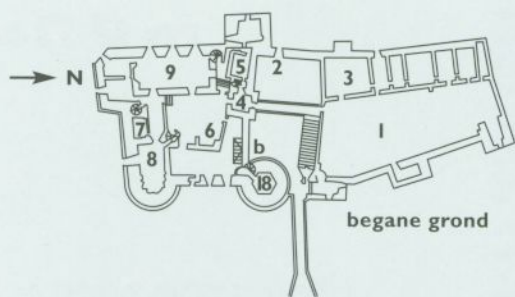
Lodewijk II, hertog van Anjou en graaf van Provence, een kasteel

bouwen volgens een plan dat ongewijzigd is gebleven. De bouw wordt voortgezet door zijn zonen, **Lodewijk III** en dan René I. Deze laatste neemt de inrichting en decoratie ter hand en verandert het kasteel in een **Renaissance paleis**.

Na de inlijving van de Provence bij het Franse koninkrijk in 1481 wordt het kasteel als tijdelijk verblijf gebruikt door de belangrijke personen uit het koninkrijk en doet het bij gelegenheid ook dienst als munterswerkplaats.

Het kasteel wordt later geleidelijk ontmanteld. Het complex wordt in de 18e eeuw als **gevangenis** gebruikt, weet ongeschonden uit de Franse Revolutie te komen en doet vervolgens dienst als **huis van bewaring**, van 1816 tot 1926. Het kasteel wordt in 1932 door de Staat gekocht en door **Jules Formigé**, architect van de Franse monumentenzorg, gerestaureerd.

begane grond

Na de grachten gaat u aan de oostkant het kasteel binnen. U komt in een droge gracht die in de rots is gehouwen, met rechts het **voorplein ·1·** en links de hoge muren van het herenverblijf. Vanaf de toegangsweg is de **brede poterne ·2·** * zichtbaar die over de Rhône uitkijkt. Het voorplein wordt afgeschermd door een eerste ringmuur met drie **langwerpige torens** * aan de stadkant en twee vervallen torens aan de rivierkant. Deze ruimte was bestemd voor de bedienden en het garnizoen. Het bezoek begint met de **bijgebouwen ·3·** met talrijke keukens. Hier zijn de ontvangstruimte voor het publiek en een apotheek uit de 18e eeuw ondergebracht. Op het exercitieplein nodigen de paden van de recent aangelegde romantische tuin uit tot flaneren.

De toegang tot het kasteel is naar de droge gracht gekeerd. U betreedt het kasteel via één van de twee torens van het **toegangskasteeltje ·4·** dat is voorzien van een valhek om de poort af te sluiten en een bochtig gangenstelsel met een stortgat *.

De tweede toren van het **kasteeltje ·5·** is een ruïne. U komt vervolgens op het **binnenplein ·6·** dat door de koninklijke verblijven wordt omgeven, die door brede kruisvensters worden verlicht. Op de begane grond van de noord- en oostvleugels loopt een open galerij met een gewelf. De laatste boog van de galerij is bovenaan voorzien van een klein versierd portaal dat een loggia ondersteunde. Vlak hier tegen ligt het torentje van een wenteltrap die over de hele hoogte is opengewerkt en van een rijk versierde basis is voorzien.

Na de laatste treden van het bordes genomen te hebben onder de blikken van de in haut-reliëf uitgevoerde bustes van koning René en diens tweede vrouw Johanna van Laval, ontdekt u de **kapel van de**

* **Poterne**
Beschermd
sluippoort.

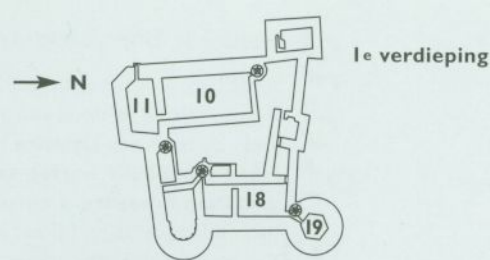
* **Langwerpige torens**
Toren met de langste
zijde naar voren
gericht.

* **Stortgat**
Opening in het gewelf
van een gang van
waaruit de aanvallers
bestookt konden
worden.

volg de gids

* **Kluizen**
Verticale panelen
tussen de zolderbalken.

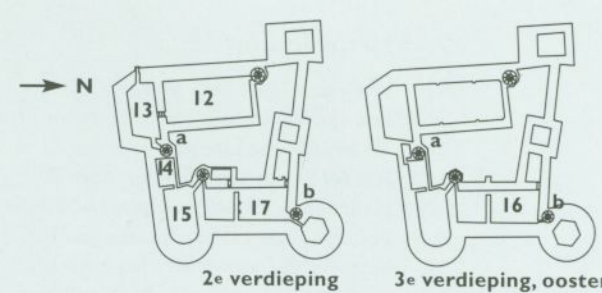
1e verdieping

voorzangers ·7·, een kleine gewelfde zaal die op tweederde van de hoogte wordt afgesloten door een ajour stenen balustrade. Vervolgens voert het flamboyant gotische portaal naar de **lage kapel ·8·** die uit een schip en drie traveeën met kruisbogen en een abside bestaat. De beeldhouwde sluitsteen beeldt de kroning van de Maagd met de symbolen van de vier evangelisten uit. U komt vervolgens in de westvleugel met de koninklijke appartementen.

De **banketzaal ·9·** is een echte pronkzaal. Een immense schoorsteen neemt de muur tegenover de ingang in beslag. De zes vensters hebben diepe schuine verwijdingen met een dubbele vensterbank, een oorspronkelijke inrichting die in alle zalen van het kasteel wordt aangetroffen. De caissonzoldering van larikshout uit de Alpen dateert uit de beginperiode.

Op de eerste verdieping ligt de **"salon" van de Koning ·10·**, een zaal met identieke afmetingen (tien meter op twintig). In het plafond zijn de kluizen * met de geschilderde versiering bewaard gebleven. De muren zijn voorzien van graffiti die in de 18e eeuw door de Franse, Engelse en Spaanse gevangenen zijn aangebracht. In deze zalen hangt een serie Vlaamse wandtapijten uit de 18e eeuw die de geschiedenis van Scipio uitbeeldt. U komt vervolgens in de **kamer van de koning ·11·** met een veelhoekige plattegrond, waarvan de uitspringende latrines boven de rivier hangen.

Op de tweede verdieping ligt de majesteitlijke **rechtszaal ·12·** die is voorzien van een spitsbooggewelf om het gewicht van het terras te dragen.

2e verdieping

3e verdieping, oostertoren

Drie treden geven toegang tot de lagergelegen **raadszaal ·13·**.

Twee traveeën met spitsbooggewelven zijn aan de veelhoekige zaal aangepast. De nerven steunen op brede culs de lampe * met een bladmotief die perfect bewaard zijn gebleven.

De **zuidwestelijke wenteltrap ·a·** geeft toegang tot de huiskapel **van de kapelaan ·14·**, een gewelfd vertrek met een kachel en een kleiner aangrenzend vertrek dat de "schatkamer" wordt genoemd. Van hieruit heeft u rechtstreeks toegang tot de **hoge kapel ·15·** die aan het koninklijke paar en het gevolg was voorbehouden. De beeldhouwde koninklijke wapens op de sluitsteen dragen nog steeds verfsporen. De opengewerkte wenteltrap geeft toegang tot het terras van het kasteel, dat een prachtig uitzicht biedt.

U daalt weer via de **noordoostelijke wenteltrap ·b·**. In de oostvleugel liggen boven elkaar drie appartementen met een gelijke indeling: een salon met een aangrenzende slaapkamer en een kleiner vertrek in de noordvleugel.

Achtereenvolgens bezoekt u de **appartementen van de gasten ·16·** op de derde verdieping, die van de **hofdames ·17·** op de tweede verdieping en tenslotte die van de **koningin ·18·** op de eerste verdieping. De plafonds van de salons hebben friezen met takken en gestileerde bladeren uit het begin. Hetzelfde portaal geeft toegang tot een **zeshoekig vertrek ·19·** in de noordoostelijke toren. Op het lagere niveau ontdekt u de **galerijzaal ·20·** die zo wordt genoemd naar de graffiti die de muren bedekken. U gaat tenslotte weer naar buiten onder de galerij van het binnenplein.

* **Cul de lampe**
Trechtervormig
element dat een last
draagt, bestaande uit
een enkel stuk dat vaak
beeldhouwd is.

Voor meer informatie:
**LE CHÂTEAU DE
TARASCON**
Christian de Mérindol
Ouest France 1988

**LE CHÂTEAU DE
TARASCON**
Sylvia Pressouyre
CNMHS 1982

**LE CHÂTEAU DE
TARASCON**
Yves Coutarel
Castelet 1992